

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 5 kor. — egész évre 12 kor.
Fülszám: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Tömeges felfüggesztések a rendőrségnél. Fejérváry ezen a héten Bécsben marad.

TOLLHEGYEN.

— jan. 24.

(Furcsa béke.) Még vezéreikre sem érdemes, elég ha itt, a *bagatellek*-rovatóban végezzük a most újra szárnyak eresztett békehírekkel. Az uralkodót hozták közös és magyar miniszterei kényes helyzetbe, ezek oktalan politikája okozta, hogy nincs adó, nincs ujonc, országsszerte fejetelejtésre állott minden, ami azelőtt talpán állott, a külföld a magyar válság kapcsán aknázza ki a monarchia gyöngéit, Szerbia szemtől szembe packázik a mi szemorui „nagybatalmunkkal.” Ős bécsi felfogás szerint mégis a megszorultak követelik rajtunk az „Unbedungte Unterwerfung”-ot, a föltétlen megadást. Kössön békét a koalíció minden engedelmény nélkül, holott a nemzet, a korona által provokált döntésével engedmények szerzésével bizta meg, holott a nemzet ma is a koalíciót támogatja ellenállásával és ezzel szemben tehetetlennek bizonyul a törvénytelen kormány minden dühöngése, fősipánostól, mindenestől. Azt kívánják tőle, hogy beestelenül hajoljon meg a törvénytelenesség elől, a hatalomért cserébe veszi el a nemzet beestülését és vegye el a nemzetől az alkotmányába vetett bizalmat. A király nem enged, mert még nem okult eléggé a saját kárán, a

koalíció sem engedhet, mert nagyon is okult a nemzet kárán. Itt tehát békekötés közel-létében hinni nem lehet. — A kormányhoz közel álló lapok is csak azért hazudoznak a koalíció békülékeny szándékairól, Andrassy-féle programpontról, amelyek nincsenek, hogy vezéreinket diskreditálják a nemzet előtt, a királyt pedig még inkább belelovalják az önkényuralmi vágyakba. Nem történik itt semmi, nem létesül itt semmi, nekünk szenvedni, tünni, várni kell, Königréceknak kell itt jönni, hogy Bécsben észretérjenek.

(A budapesti főkapitányságon)

Kristóffy meglátogatta legkedvesebb ellenségét, Rudnay főkapitányt és utódát, akinek szerepe az elvénhadt egyházok mellé kinevezett segédpüspökök szerepére emlékeztet. Alighanem a „Koldusdiák” című operette egy bizonyos jelenete folyt le közöttük a következőképen:

Kristóffy (jön): Azért jöttem, hogy békejobbót nyujtsak Önnek . . .

Rudnay: Én gyatra emberekkel nem szeritok kezet . . .

Kristóffy: Én azonban megteszem! (Kezét nyujtja Rudnaynak . . .)

(Meghívják a koalíciót) Fejérváry báró: Urak, Apponyi, Kossuth, Bánffy, Andrassy, Zichy urak, Ő Felsége szivesen látja, tessék hozzá felrándulni!

Az öt ur: Majd csak jövő szeptember 23-án!

A kereskedelem szabadsága Angliában.

— jan. 24.

Az egész világ óriási érdeklődéssel tekintett az angol választások felé, mert az angolok döntése a szabadkereskedelem vagy védvám felett nemcsak Angliára, hanem az egész világkereskedeleme nagy jelentőséggel bír.

Közvetlen hatását ugyan az Angliában felvetett kérdésnek, a magyar kereskedelem nem érzi, de amennyiben Angliában Chamberlain védvámos, imperialisztikus rendszere jutott volna diadaira, annak elmaradhatatlan kárát rendkívül súlyosan érezte volna. Szerencsére a védvámos politika csufos kudarcot vallott. A győzelem, mit az Angliában megejtett választások napnál fényesebben dokumentáltak, a mögötte rejlő óriási gazdasági előnytől eltekintve azért is fontos, mivel az angol keres-

A költemény.

A költemény csak felhős őszi ég, —
Ha nem lobog, nem ég!

A költemény csak szürke, szenvedő, —
Ha szived temető!

A költemény csak kinez, nem hevit, —
Ha elhagyott a hit!

A költemény csak rimes szóbilincs, —
Ha szived benne nincs!

Szunyogh Barna.

Künn az élet! . . .

A rigó éles fűtytyel felett a párjának. A kis patak csendesen, lassan csorgozva folydogált a vén, korhadtt fűzfák alatt. A réten pedig halomszámra nyíltak a különböző színű vadvirágok. A haragos piros pipacs versenyzet az úde, kék mezai nefelejtessel; hogy melyiköknek jusson több napfény, több élet . . .

Az ódon klastrom kis, de erős szavu harangja messzire hallható hangon szólott s csendültére elült a zaj és a kicsiny virágok

oda fordították fejecskéjükét, hol nincs élet, nincs szerelem, csak önként elvállalt nehéz kötelesség, csak ájtatos ima s zsolozsma henol . . .

Cecilia nővér, az új novicia, fáradtan, szomorúan lépdelt egy már idősebb testvér — Emerencia — mellett. A kápolnába mentek májusi ájtatosságra.

A kis harang zugott bugott tovább és megnyitlak a nehéz tölgyta ajtók s párosával jöttek elő az apácák.

Cecilia nehezen vonszolta fáradt, kimerült tagjait. A friss tavaszi szellő belopódzott a zárda hideg falai közé és elbágyasztotta az ifju apácát. Az olvasó nagy, masszív fakeresztje csörgött-zörgött a hogy lustán lépdelt, de meglátva a főnöknőt, Cecilia öszszedte magát; kiegyenesedett s léptei ruganyosak, katonásak lettek.

Felcsendült a khorus, az apácák leborultak a jéghideg kőre és azután munkába vették az olvasókat . . .

A kápolna nyitott ablakán, beszűrődött a zárdakertjéből az orgona és a jázmin öszszvegyült, erős, átható, vágyakat érlelő illata . . .

. . . Lilly — vagyis ma már — Cecilia kedves testvér arcát olyan forrónak, izzónak érezte. Mintha szívéből a vér mind a fejébe szállt volna. Erei a homloka tájékán

vadul lüktettek. Éjjeli álom nem hagyta nyugton, megint ő volt az eszében, aki cserbenhagyta, elárulta; de akire még most is szerelemmel gondolt.

A tavasz langy fuvalma Ceciliában feltámasztotta az eltemetettnek vélt szerelmet. Pedig rá most már csak kötelességek, vezelekések vártak. De mindhiába; lázongó szívének az apáca nem tudott parancsolni . . .

Az ájtatosság véget ért, az apácák vissza igyekeztek a celláikba.

Cecilia beszélni kezdett, halkán, óvatosan, vigyázva, nehogy mások meghallják, de elfojtott hangjának volt ereje, tüze; a mit még az éleiből hozott magával. Az ő társalgásuk nem illett a komor zárdába, mert profán, nagyon világias dolgokról szó-lottak.

— Tudod akkor, mikor még a boldog-irigyelt Lilly voltam és ő, akit már szíve-mben régen eltemettem, ott állt mellettem a zongoránál, valami divatos keringőt játszottam: az alkony lassu szárnyakon ereszkedett alá, ő megfogta kezem és elsuttogta vallomását . . . Tavasz volt akkor is, az elmult tavasz. Szíve-m csordultig volt; a boldogságtól . . . Csak még egy párnap hiányzott az esküvőtől . . . De apa időközben agyonlőtte magát . . . tönkre jutottunk s szerte foszlott a szép álom . . . Hozomá-

kedelem korifeusai, kiket Chamberlain, ez a népszerű államférfi az imperia-
lizmus jelszavával szorosán magához
láncolt és kikre védvamos politikája
keresztülvitele, illetve fentartása érde-
kében mindenkor támaszkodott, most
egy csapásra szakítottak a védvamos
politika formái propagálásával is és ez-
által a szabad kereskedelem eszméjé-
nek az angol kereskedő világ leg-
szélesebb rétegében utat nyitottak.

Ezen a ponton visszapillantunk egy
kissé arra az időre, mikor a védvamos
politika az angol kereskedelemben
fénykorát élte. Már a hatvanas évek
óta történtek ismételtlen ily irányu
kisérletek, de a tulajdonképeni mozga-
lom 7-8 éve tart. Chamberlain vas-
marokkal tartotta kezében téves alap-
eszméjű kereskedelmi politikájának
szálait s csakis az ő széles körben el-
terjedt népszerűsége következtében tör-
tént meg Angliában, Európa első ke-
reskedő városában az, hogy egy ki-
fejezetten káros irányzat, ha ideig-
óráig is ugyan, lábra tudott kapni.

Chamberlain, hogy kedvenc eszmé-
jét megvalósíthassa a gyarmatoknak az
anyaországgal való egycsítését akarta
keresztülvinni. A gyarmatok azonban a
hangzatos eszméknek, „hogy az egész
világbirodalom egy gazdaságilag nagy
egészszé kapcsolódjon“ nem ültek
fel s autonómiájuknak megóvása érde-
kében a leghevesebb ellentállást fej-
tették ki. Csak nagynehezen tudott
annyit elérni, hogy a gyarmatok bizo-
nyos tekintetben kedvezményekben ré-
szesítik az angol iparcikkeket, amivel
szemben aztán Anglia gabonára és
általában élelmi szerekre állapított meg
mérsékelt tarifát, hogy a gyarmatokat
különbözeti vámokban részesíthesse.

Látjuk tehát, hogy védvamos poli-
tika mély gyökeret nem tudott verni
Angliában. Az ottani viszonyoknak meg-
felelő kereskedelmi rendszer diadalra
jutásának előbb-utóbb kellett követ-
kezni s most, hogy azon a ponton van,
hogy a kereskedelem szabadabbá tétele
által minden copfot lerázzon magáról,
elképzelhető, kiindulva a kereskedelmi

dolgokban nagy gyakorlati érzékkel
bíró angol nemzet szempontjából, ami-
nek, egyuttal megjegyezve, nálunk is
szempontnak kellene lenni, hogy a véd-
vamos politika hosszú, nagyon hosszú
időre fog diadalra jutni. Bekövetkezhet
ez a korszak ismételtlen is, de ezt oly
óriási európai átalakulásoknak kellene
megelőzni, amire egyelőre számítani
nem lehet.

Mink szívünk egész lelkesedésével
üdvözljük a szabad kereskedelem
győzelmét. Csak ily alapon teremthet-
nének meg mi is gazdasági viszonyaink
jobbra fordulását, mert a védvamos
politika egyes pénzesportok meggaz-
dagodását előmozdíthatják ugyan, de az
egész ország kereskedelmi életének
fellendítése, a közjólét megteremtése
csupán a szabadkereskedelem aegise
alatt érhető el.

Politikai hírek.

— **A hunyaddobrai mandátum.** A
kir. Curia második választási tanácsa ma
folytatta a dobrai petíció tárgyalását, melyet
tudvalevőleg a kisebbségben maradt Hádi
Aurél párt nyújtott be Cs. László László
megválasztott képviselő ellen.

Valkay Bertalan előadó ma ismertette
a bizonyítási anyagot a terrorizálás kérdé-
sében. A terrorizálást a kérvény szerint a
választási helyiség előtt álló szolgabírák,
jegyzők és pénzügyőrök követték el. A ta-
ruk többnyire oly értelemben vallanak, hogy
rábeszélés igen, de terrorizmus nem történt.
Herbai Nikulicka választó vallotta, hogy őt
néhány jegyző felhívta arra, hogy szavaz-
zon Lázárra, de ő mégis Hádira adta szava-
zatát. Többen azt panaszták, hogy őket
több László párti fiákszírozta s rájuk kiál-
tottak:

— Gazember oláhok!

Főbb pap panasolta, hogy Dr. Horváth
Camilló azt vetette szemükre, hogy dacára
annak hogy congruájuk van, mégis a ma-
gyarok ellen szavaznak.

A pártok elhelyezésére nézve megál-
lapította a vizsgálat, hogy a választási elnök
előre meghatározta a pártok bizalmi férfiai
val egyetértésben a pártok felosztását, el-
helyezését és a szavazás rendjét.

A tárgyalást holnap folytatják, a mi-
kor is a perbeszédre kerül a sor.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 24.

Jelentősebb híradás nem érkezik Buda-
pestről afelől, hogy a béke ügye a megvaló-
sulás felé haladna.

A tegnapi és a mai napot pusztán kom-
binációkkal töltötték el a vezérpolitikusok.
Fejérváry Bécsben van és úgy hírlik, hogy
ezen a héten Bécsben is marad. — A király
ma is kihallgatáson fogadta anélkül, hogy a
döntésről — amely kilátásba van helyezve —
szó volna.

Mindazoknak, akiket a politika szeszé-
lyes hullámosapásai érdekelnek, csak azzal
a felvilágosítással lehet szolgálni, hogy vár-
janak türelemmel.

Mai híreink a válságról itt követ-
keznek:

(Tájékoztatlanság.)

A helyzet dolgában mindenütt a leg-
teljesebb tájékoztatlanság uralkodik. A kor-
mányelnök környezetén kívül senki sem
tudja, hogy a bécsi audenciának mi a
célja.

(A király Budapesten.)

Sok szóbeszéd tárgyát képezi a
király lejövetele Budapestre. Bécsi
levelezőnk jelenti, hogy ez a lejövetel
már végleg elhatározott dolog és már
az utazás idejében is megállapodtak.
A király február hó második hetében,
valószínűleg *kedden, február 6-án jön*
Budapestre és legalább négy hétig
Budapesten marad. Ez a lejövetel min-
denképpen meglesz. Ha tudniillik az el-
határozás a béke javára dől el, akkor
ő felsége Budapesten fogadja a több-
séget vezérlő politikusokat, megalakítja
a kabinetet és ott marad az ország-
gyűlés megnyitása után is egy hétig. A
király tartózkodása alatt lesz nyolc
királyi ebéd és egy bál az udvarnál.
Ugyanigy lesz, ha nem lesz béke. A
király akkor azért lesz itt, hogy az ő
ittléte enyhítse az abszolutisztikus in-
tézkedések ridegségét és a kormány
munkáját könnyítse. Arról is beszélnek,
hogy a király budapesti tartózkodása

nyom nem volt . . . s ő ott hagyott a fa-
kőpnél! . . . Cecilia elhallgatott egy pillá-
natra s aztán folytatta:

— Milyen más tavasz is volt a ta-
vályi! . . . Szébbek voltak a virágok, az
illatjuk is erősebb . . . és ő szeretett . . .
vagy legalább is mutatta . . .

— Lásd, nekem nem volt tavaszom! . . .
— szakította félbe Emerencia — én soh'
sem szerettem . . . s engem sem szeretett
senki . . . Mint nagyon szegény és csunya
leány kerültem ide, könyörületből vettek fel.
Nem tudom mi az a szerelem! . . . Pedig
azt mondják . . . — nagyon halkán, kipirult
arccal sugta — hogy jó szeretni . . . s lát-
szott rajta, hogy óriási megerőtetésébe ke-
rült az utolsó szavakat kimondania . . .

— Igen, úgy van! . . . helyeselte lel-
kesülten Cecilia.

Idősebb apácák haladtak el mellettük,
fejüket lecsüggesztve, gondolataikba mélyen
elmerülve, szinte semmire sem figyelve.

— Szegény, mindenkitől elhagyatott
leány voltam; az árvaházban nevelődtem s
már ott megfogadtam, hogy ha kikerülök
onnan — apáca leszek . . . Férfi még soha
sem érintette ajkam . . . de azért néha, oly-
kor, ilyenkor tavasz táján, mikor rügyeznek
a fák, virág nyílik; olyan különös érzés
fog el . . . Multkor is, egy toprongyos kol-
dus asszony jött a zárdába kéregetni, karján

szurtos kis gyerekekkel és hidd el, hogy ugn
irigyeltem azt a szegény asszonyt, mert van
kit szeretnie . . .

— Néked könnyű, te még nem tudod,
hogy — mi az a szeretni?! . . . de én, aki
oly közel állottam a boldogsághoz; én tu-
dom, hogy mit vesztettem el! . . .

De te legalább egy ideig boldog voltál,
egy ideig szerettél . . . és szerettetél . . .
Mi ahhoz képest az én sivár életem? . . .

És Emerencia ritkás pilláin ott rezgett
a köny; a fájdalom, a bánat néma és biz-
tos jele.

— Oly hideg itt minden: a falak, a
cellák . . . olyan komor minden, mintha a
temetőben volnék . . . beszélt Cecilia.

— Ne káromolj, ne zúgolódj! . . . hisz
majd kárpótolva leszünk a tulvilágon! . . .
Imádkozzunk! . . . ez a mi hivatásunk . . .
— szólt a másik és keresztet vetett . . .
Cecilia követte példáját.

Megcsendült újból a kis harang. „Ave
Mária“ ra harangoztak s az apácák imádkoz-
tak buzgón megkönyebbülést keresve . . .
És ugylátszott, hogy a forró, ájtatos ima;
meg is hozta azt számukra.

— Kinn a réten; egy magas karcsu,
szalmakalapos, bohó fiú és egy szőke molett
leány; tarka szárnyu pillangót kergettek. A
gyorsróptú fürgé lepke virágról virágra szál-
lott . . . A fiú s a leány nyomába voltak.

Sok sok vadvirágot tapostak le, hisz érté-
kesnek ígérkezett a zsákmány. És már-már
elérték, de a pajzán fiú megbólt s végig
terült a földön. Az aggódó leányka pedig
hozzásietett és segített néki felállászkodni.
Arcuk összeért és lopva megcsókolták egy-
mást . . . A fiú a leányt átölelve tartotta s
a klastrom felé néztek . . .

És a komor, sötét zárdá olyan volt ott
a virágos mezőség kellő közepén, mint va-
lami óriási kriptá . . .

Az apácák kimeresztve tágra nyílt sze-
müket szinte mozdulatlanul állottak az ab-
laknál.

Arcukon végig futott a vérhullám. Ösz-
szenéztek . . . Cecilia a szerelmes párra
mutatva, rekedt hangon mondta:

— Künn az élet! . . .

S a másik sóhajtva ismételte:

— Künn az élet! . . .

A nap buesut intett s a hegyek felől
jött a sötétség. A csendes szellő pedig vitte-
vitte tova, a virágok himporát. És a piros
pipacs, a szende kis nefelejtsé, fejecskejüket
hajtogatva sugdosták:

— Az élet: a szerelem! . . .

Negyedí—Szabó Béla.

alatt egy külföldi uralkodót fog fogadni, de hogy ki, melyik uralkodó legyen az, arról a krónika még nem tud.

(Nyitramegye ellenállása.)

Nyitramegye állandó választmánya a mai napon tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlés elé javaslatot fog terjesztani, mely szerint a belügyminiszter által megsemmisített megyei ellenállásra vonatkozó határozatát tovább is foganatosítja azon módosítással, hogy az önkéntes adókra vonatkozólag a közgyűlés újabb határozatát kívánják.

(Fejérváry kihallgatáson.)

Nagy dolgok készüléseire vall báró Fejérváry Géza miniszterelnök mai kihallgatása is. **A miniszterelnököt ugyanis Ő felsége két óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta.** A kihallgatás után Fejérváry báró oly intézkedéseket tett, a melyekből íélve **hosszabb ideig marad Bécsben.**

(Abauj-Tornamegye.)

Kassáról táviratozzák, hogy holnap karhatalommal fogják eltávolítani a szikszói főszolgabírókat és szolgabírókat. Kassáról egy **század gyalogságot, nagyszámu huszárságot és csendőrséget vezényeltek ki Szikszóra.**

(Széll Kálmán kihallgatása.)

Bécsi pénzemberek körében az a hír van elterjedve, hogy **Széll Kálmán volt miniszterelnök királyi kihallgatásra szóló meghívást kapott.**

Széll Kálmán különben Budapesten időzik. Ma **meglátogatta József főherceget.** E látogatás — hír szerint — a politikai válsággal van összefüggésben. A látogatás egy óra hosszáig tartott.

(Maros Tordemegeye.)

Holnap lesz Aranyosmaróthon a főispáni installáció. Sényi megyefőnök ma egy csendőrt küldött az alispánhoz a közgyűlési terem kulcsaiért. Az alispán a kulcsok átadását megtagadta, mire a megyefőnök **fegyverkováccsal feltörette a közgyűlési terem ajtaját.**

(Méla akkord.)

A hivatalos lap mai számában közli a honvédelmi miniszter rendeletét a magyar korona országainak területén működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságoknak szervezése és összeállítása s a felülvizsgálatok foganatosítása iránt. A rendeletnek egy feltűnő módon szedett passzusát érdemes külön is leszögezni. Nem mond ugyan újat s az elhallgatása volna tulajdonképpen az, ami méltán megmozdithatná az érdeklődést, de a mostani viszonyok közt jó tudomásul venni, hogy a kormány tudatában van annak, hogy míg az ujoncjutalékok meg nem szavaztatnak, a felülvizsgáló bizottságok elé magyar honosságu állítás-kötelesek nem vezethetők. A Bécsből szállinkozó hírek után nagy kérdés, hogy a Bihar miniszter nem fogja-e kijelentését nagyon hamar dezavualni. Igaz ugyan, hogy az abszolutizmus sorozásai ide-

jén nem ezek a bizottságok „működnének“ Különbben az állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok az 1906. évben a következő napokon gyűlnek össze: február 17-ikén, március 27-ikén, április 24-én, május 29-ikén, június 26-ikén, július 24-ikén, augusztus 28-án, október 16-án és 29-kén, november 27-én és december 13-án.

(Jegyzők és az ellenállás.)

A szatmárvármegyei körjegyzők dicséretreméltó elhatározásáról értesülünk. A vármegye körjegyzői ugyanis kimondták mai értekezletükön, hogy **a legmesszebbmenő ellenállást fogják tanúsítani.** Kimondták továbbá, hogy a megyei tisztikarral teljes szolidaritást vállalnak.

(Fejérváry Bécsben.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt a magyar miniszteriumban Pitreich hadügyminiszter látogatását fogadta, azután folyó ügyeket intézett el. A miniszterelnök, a ki a ma délelőtt folyamán nem jelent meg magánkihallgatáson Ő felségénél, Ő felsége tegnapi diszpozíciójához képest egyelőre Bécsben marad.

(Furcsa ellentállás.)

Félhivatalosan jelentik: Krassószörényvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén kimondta, hogy a passzív rezisztenciát kimondó határozatát, a melyet a belügyminiszter már kétszer megsemmisített, engedve a miniszteri rendeletnek, megváltoztatja. Az önkéntes adókat beszedésére tartja és neki bizalmatlanságot szavaz. A főispán a közgyűlést megnyitó beszédében kijelentette, hogy hazafias kötelességének tartja, hogy a mostani nehéz viszonyok között megmaradjon állásában és a megyét megmentse azoktól a bonyadalmaktól, a melyet más megyék elszenvednek. — Bizonyos, hogy Krassószörénymegye törvényhatóságának fura állásfoglalását egyetlen vármegye sem fogja követni.

Tömeges felfüggesztések.

Vaday jön Debrecenbe.

Ujabb izgalmak.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 24.

Már azt hitte mindenki, hogy az izgalmaknak a terheltek szabaddárahelyezésével vége lett.

Csalódtunk mi is, Debrecen polgársága is. Kristóffyék — úgy látszik — nem azok az emberek, akik egykönnyen belenyugosznak abba, hogy a január másodikki tüntetés megtorlás nélkül maradjon.

Egyébként következik itt mai híradásunk:

Felfüggesztések.

A „Szabadság“ adott elsősorban hírt arról, hogy miben sántikal itt Vojnarovics miniszteri fogalmazó ur. A leleplezés, amely akkoriban általános feltűnést keltett, arról

szólt, hogy Vojnarovics ur titokban adatokat gyűjtött a rendőrségnek az inzultusban való szerepléséről.

Vojnarovics rendszeres kihallgatásokat vezetett Benczky rendőrfelügyelő támogatásával aki igyekezett segítségére lenni a tapasztalatlan és gyámoltalan miniszteri fogalmazónak.

A kihallgatásokról felvett jegyzők nyelveket egyenesen a belügyminiszteriumhoz terjesztették fel, ahol azokat gondos tanulmányozás tárgyává tették.

Ennek a tanulmányozásnak ma az a szenzációs következménye lett, hogy a belügyminiszter **rendelettel felfüggesztette állásuktól K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitányt, Orosz László rendőrfogalmazót, Szócs Lajos rendőrbiztost, Botos tithosrendőrt és Vadas Mózes őrsparancsnokot és ellenük a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.**

Vizsgálatot rendelt el Ács Nagy Ferenc rendőrfogalmazó, Bardócz András rendőrbiztos ellen, akik a tüntés idején a központon teljesítettek szolgálatot, továbbá 10 rendőr ellen is kötelesség mulasztás címén.

A tömeges felfüggesztés érthető megütkezés és felháborodást keltett Debrecen polgárságánál.

Bár ezidőszert még nem lehet tudni, hogy a belügyminiszter milyen indokok alapján rendelte el a felfüggesztéseket és illetve a fegyelmi vizsgálatokat, mindamellett valószínű, hogy a rendőri segítség elmulasztása miatt éri az illetőket a megtorló eljárás. A rendelet ma reggel érkezett a polgármesterhez.

Vaday jön.

A pesti nyomatosok úgy közölték ma, hogy Dr. Vaday László, az új id. főkapitány már el is utazott Budapestről Debrecenbe, miután kinevezését kézhez kapta.

Az esti gyorsvonattal azonban nem érkezett meg új állomáshelyére és így valószínű, hogy a hajnali szelű szárnyán repül be Debrecenbe.

Kovács állapota.

A fővárosi sajtó Kovács Gusztáv állapotáról írott tudósításaiban annak a vádnak adott kifejezést, hogy a fejszék genyeredése a debreceni kezelő orvosok mulasztása folytán állott elő.

Dr. Balkányi, Dr. Szalay és Dr. Varga tiszti orvosok a budapesti tudósító útján erre nézve a következő nyilatkozatot tették közre:

„Az összes budapesti lapok — és ezek nyomán a debreceni lapok is — Kovács Gusztáv ur, Debrecen és Hajdumegye főispánja sérüléseinek gyógyulásában beállott szövődményekért — a kezelő orvosok véleményezése alapján — ama debreceni orvosokat teszik felelősékké, kik őt az első segélynyújtásban részesítették.

Ez ellen mi alólítottak határozottan tiltakozunk.

Ugyanis elismert tény, hogy sebész folyton beállott komplikáció (gennyedés, orbánc, stb.) az első 5—6 napon belől feltétlenül jelentkezik, a jelen esetben azonban a komplikáció csak a 15—17 ik napon állván be, az semmi körülmények között nem imputálható a rendkívüli körülmények között első segélynyújtó debreceni orvosoknak, kik nyugodt lélekkel állítják, hogy az első segélynyújtásakor a sebészeti körülményeknek minden tekintetben megfelelték, annál kevésbé imputálható, mert ők a főispán ur figyelmét arra ismételtelen felhívták, hogy az itt kapott első kötést — mint ideiglenest — Budapestre érkeztek azonnal változtatni meg.

Ha azonban — és pedig a 15—17 ik napon lépett fel valamely komplikáció, az tisztán és kizárólagosan csak az utókezelésnek tudható be.

Debrecen, 1906. jan. hó 21-én.

Balkányi Ede dr. I. ker. orvos,
K. Szalay Béla dr. II. ker. orvos,
Varga Emil dr. III. ker. orvos,
mint segélynyújtó tiszti orvosok.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— január 24.

Egy asszony megcsalta az urát,
Békülnek s a nő mond ám furát.

Kibékülünk — így az asszonyság —
De én követelem a kormányt.

Kezemben pénztár s kapu kulcsa,
Szabó számlám se legyen furcsa.

Nem szabad sörözni, pipálni,
Haptákban kell előttem álnod.

Igy békült a kikapós fúria . . .
Eppen mint vélünk Bécs és Ausztria.

Az igaz szó

— január 24.

Régi, de igaz közmondás az, hogy —
mondjad az igazat s betörök a fejed.

Efelett manapság vitatkozni már nem
is érdemes, mert falra hányt borsó volna az.

De tagadhatatlan, hogy talán sehol va-
lamely dolgot oly komolyan, olyan tragiku-
san nem vesznek s az emberek nem is ér-
zik magokat oly hamarosan megsértve, mint
éppen mi nálunk.

Anélkül, hogy az ellenfél ki lenne hall-
gatva, meggyőződést szeretnének valamely
dolognak a mibenlétéről, mindjárt orrolunk
magunkat harcias állásba tesszük, nyíltan
vagy titkon bosszút forralunk.

Ne is merje egy lap sem az igazat mon-
dani, mert mindjárt ezer ellenséget talál ma-
gával szemben.

Az emberek nálunk komolyak, érzéke-
nyek, leginkább akkor mutatnak nyájias,
barátságos arcot, ha nekik tömjénezünk, hi-
uságokat, becsvágyukat magasztaljuk.

Az intelligencia, a magasabb művelt-
ség zománca lepattan az ilyen egyének va-
lódi értékéről s megmarad tisztán az emberi,
mely, sajnos, ma napság leginkább csak önző,
hiu, kapzsi s irigy célokra kapható.

Ne csudálkozzunk aztán, ha ma min-
den társadalmi érintkezés merev, rideg, visz-
szatasztító s az ember örül, ha ismerősét egy-
általában nem láthatja, nálunk minden ösz-
szevágó érdek, minden emberi nemes cél
alapjában meg van mételvezve.

A lapok ne is merjenek tehát véle-
ményt nyilvánítani, mert az emberi kicsi-
nyes gondolkodás, szűk látókör mindjárt el-
lenséget lát benne.

Maradjunk tehát mindennapiak.

— ó.

— **A Debreceni Páli Szt Vince-
Egyesület** tízévi működése után (1895-1905)
1906. január hó 28 án, vasárnapon, d. u. 5
órákor a „Bika“ disztermében jubileumi disz-
gyűlést tart, melyet megelőző ugyanaznap dél-
után 4 órákor a kath. templomban tartandó
háladó istentisztelet. Ezen jótékony egyesü-
let tízévi működését felölelő disz közgyű-
lésre vendégeket és minden emberbaráti
munkálkodás iránt érdeklődőt szívesen lát-
nak. Belépti díj nincs. A disz-gyűlést társas
vacsora á la carte követi ugyanott, melyen
a közgyűlés tagjai résztvehetnek.

— **Kiss Áron ev. ref. püspök fel-
gyógyult.** Ősz püspökünk már teljesen fel-
gyógyult. A múlt év végén egy könnyen
veszélyessé válható kelés támadt a lábán,
melyet egy szerencsés operáció útján sikerült
eltávolítani. Azóta folyton gyengélkedett az
agg főpap, a napokban azonban már any-
nyira jobban lett, hogy elhagyhatja szobá-
ját. Mihelyt az idő enyhül, Tatra-Füredre
fog menni, hogy egészségét ismét teljesen
helyre állítsa.

— **A mezőrendőrkapitányság hiva-
talan közleménye.** F. hó 17 én bitangság-
ból 1 drb fekete him agár felfogatott, iga-
zolt tulajdonosa a mezőrendőrkapitányságnál
átveheti.

— **Letartóztatott cigányasszony.**
Cigány népség mindjárt gyanus, még ha
kisebb értékű tárgyakat lopis, ártalmatlanná
teszik, mert talán megszelidíti a fogház.
Kolompár Mari hadházi cigányasszony
mindössze néhány kocsikereket lopott Kovács
Lőrinc gazdálkodótól. Ő természetesen ezt
is tagadja és dehogyan látta nyomat is a kere-
keknek, de mivel már illustis névnek örvend
még a hírneves cigány familiák között is, a
csendőrség letartóztatta és átadta a kir.
ügyészségnek. — Valószínű, hogy még több
lopás és betörés is fog a veszedelmes asz-
szonyra küldeni.

— **A mérgek megszokásáról.** Mindenki
előtt ismeretes, hogy lassan emelkedő ada-
gokkal úgy hozzá lehet egyik-másik mérge-
hez szokni, hogy még feltétlenül halálos ada-
gok is látható kár nélkül vihetők be a szer-
vezetbe. Méregszokási adataink főleg a
morphinnal, arsennal és alkohollal szemben
vannak. Az alkohol-mérgezés alapja az,
hogy az idegprotoplasma fogékonysága és
érzékenysége az alkohollal szemben egyre
csökken a mérgezés következményeképp és
folyton nagyobb és nagyobb adagokra van
szükség ugyanazon ideghatás és izgalom
előidézésére. Azonban a mérgező hatás nem
korlátozódik az idegprotoplasma, hanem
az egész szervezetben elterjed és elváltozá-
sokat létesít a gyomorból hámjáru, a vese,
májsejtekben, az érfalakon, de minden szerv-
ben; ezen elváltozások anatómiaiak. A mé-
regmegszokás tehát éppen nem akadályozza
még a mérgehatást.

— **A Szent-Erzsébet egyesület feb-
ruár hó 3 án — szombaton — a „Bika“
disztermében táncestélyt rendez, melyre a
meghívók kibocsátását már is megkez-
dették és egy-két nap alatt befejezik. Az
érdeklődés olyan nagy, hogy az emeleti pá-
holyok már mind elkelték a jelentkezők
nagy száma miatt. A földszinten is lesznek
páholyok, melyeknek ára azonban egyenkint
18 korona. Jegyek kaphatók máától kezdve
Boros Kata és Riesz Lipót üzletében;
családjegy (3—4 személyre) 5 korona; sze-
mélyjegy 2 korona.**

— **Halálozások.** A mai napon az
anyakönyvi hivatalnál a következő halálose-
teket jelentették be: Takács Péter ev. ref.
64 éves, özv. Sallai Sándorné ev. ref. 56
éves, Bakkancsos Györgyné gör. kath. 20
éves, Pataki József ev. ref. 3 hónapos, Or-
mós Józsefné ev. ref. 57 éves.

— **A sikos járda.** Valósággal veszé-
lyes most az utcán való járás kelés. A fa-
gyos havon, a sikos járdán tépten nyomon
megcsuszhatnak, hanyatvágódnak. Éppen a leg-
frequentáltabb helyeken, a színház kertjében
a Vargaszin udvarában, a Collegium olda-
lán a legsikosabb a kőjárda, a nélkül, hogy
valakinek eszébe jutna a behintetése. — A
rendőrség példátlan hanyagságára vallanak
ezek az állapotok. Majd akkor lesz rá gond-
juk, ha valamelyik budapesti darabont törí
el rajta kezét-lábát.

x **LETZTER JÓZSEF** (enykés) sebészeti és fényképnagyítási műterem Piac-
utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképnagy-
kiállítás a műterem kapubejárataánál levő ki-
rakatban.

x **Ninos többé hajhullás.** Kipróbált,
legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz haj-
szesz. Két-három heti használat után a leg-
erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. —
Olcósága miatt mindenki használhatja. Ára
csak egy korona. Kapható használati utasi-
tással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógy-
szertárában, Piac-utcán.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel
rendelik esz és köszvényes betegek részére
a híres király balzsamot, mert ez érdemei-
ben páratlan, már nehányszori bedör-
zölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 ko-
rona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc
gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca
„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

**Az Arany Bika kávéházban min-
den este cigányzene.**

Szerencsétlenség a lakodalmon.

Meglőtt cigány.

A duhajkodás vége.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 24

A fegyverrel való könnyelmű bánás-
mód következtében tegnap éjjel a Hajduhad-
ház közelében levő Bököny községben csak-
nem halálos kimeneteli szerencsétlenség
történt, melynek áldozata egy szegény ci-
gány zenész, aki most veszedelmes sebével
eszméletlen állapotban fekszik a közkörház
sebészeti osztályán.

A baleset egy 17—18 esztendő Káplán
Sándor nevű duhajkodó paraszt suhanc vir-
tuskodásából származott, valami lakodalmi
mulatságon.

A község egyik jobbmódu gazdálkodója
tartotta egybekelési ünnepélyét, melyre a
cigányprimás bandájával fel volt fogadva. A
lakodalmon ott volt a falu apraja-nagyja s
Káplán Sándor vitte a vőfélyszerepet.

Javában folyt a multság, szólt a zene
és ürültek a boros flaskók, amikor táncköz-
ben ittas fővel duhajkodni kezdett a fiatal
legény, nagy virtuskodással elővette zsebé-
ből forgópisztolyát, mely, amint forgatta egy-
szerre hatalmas durranással elsült és a go-
lyó a mellette álló Serez Károly primás
combjába hatolt, aki a következő pillanatban
jajveszékelve összerogyott.

A multságnak természetesen nyomban
vége szakadt. A szerencsétlen embert ápolás
alá vették, orvost hívtak hozzá, aki miután
az első segélyben részesítette, beutalta a deb-
receni közkörházba, ahova tegnap este be
is szállították. A közkörházban dr. Vítchen
Ernő a sebészeti osztály orvosa még az est
folyamán mütétet hajtott végre a meglőtt ci-
gányon, akinek állapota rendkívül súlyos.

Vig-estély.

— január 24.

A holnapi vigestély, mely délután pont
5 órákor tartatik meg a Bika szálloda disz-
termében s melyre az összes jegyek már
napokkal ezelőtt elkelték, valóban nagyszerű-
nek ígérkezik.

A program meglepetésszámba menő
pontjai, a fellépő művészek párját ritkító mű-

vészete, s művészi tudása biztosíték az est fényes sikerére.

Annyi bizonyos, hogy vig dolgokból ily ügyesen összeállított s jeles erőktől előadandó műsor régen került a közönség elé, mely bizonyára zsufolásig megfogja tölteni a „Bika” nagytermét, mely a kacaj s tapstól fog rengegni ez estén.

A pompás este programját alább adjuk. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy az est pont 5 órakor kezdődik s előreláthatólag 8-ig fog tartani.

Továbbá, hogy aki előjegyzett jegyét ma délelőtt 10 óráig ki nem váltja, az el esik jegyétől s a jegy másnak fog eladni.

A felolvasó estét rendező bizottság (bérletszűnetben) 1906. január 25-én, csütörtökön délután pontban 5 órakor a „Bika” dísztermében Farsangi vigetést rendez, melynek műsora a következő:

1. Komikus egyveleg. Ezen alkalomra írta és teljes zenekarával előadja: Rácz Károly.

2. a) Tréfás monológ és szavaltat;

b) Vig hegedűsóló. Előadja: Kondor Ernő ur.

3. A tánc története. Rövid áttekintésben meséli: Drumár János ur, bemutatják: Perczel nővérek; a csoporttáncokat lejtik: Tikos Etus, Dusa Gizi, Konrad Ilona, Emerich Flóra, Than Ilona, Husz Böske, Husz Mici, Popper Anna, Kanitzer Mariska, Korondi Mariska, Rosenfeld Paula, Nászay Ilona (Gavotte.) Than Margit, Laczko Margit, Holländer Olga, Mandel Böske, Okolicsányi Margit, Mandel Terka, Hetey Valeria, Varga Erzsé, Kronovics Julis, Konrad Mici (Menuett) a szólótáncokat: Alföldi Carola és Mandel Irén növendékek.

I. Óskor, egyiptomi, hindu, görög, arabs, héber, német tánc.

II. Gavotte.

III. Bolero, lejtik Perczel nővérek.

IV. Tarantella, lejtik Mandel Irén.

V. Cakes Walke, Perczel nővérek.

VI. Menuett.

VII. Saharét tánc, lejt Alföldy Carola.

VIII. Toborzó, Perczel nővérek.

A zongora kíséretet Huber Miksa ur vállalta el.

A csoport táncokat Alföldy László ur tanította be.

10 pernyi szünet.

Pilseni sórl friss csapolás a belépőben és ruhatárban.

Szünet után.

4. A családok országában. Salonbűvészet bemutatja, Gyurcsány Sándor ur. 1. Gyűrű mutatványok. 2. Varázslat birodalmában. 3. Érintkezés a szellemekkel. 4. Engedelmisség csodája. 5. A csodák csodája. 6. Furfangos szivarok. 7. A megbüvölt serleg. 7. A művész ügyetlensége.

5. Tréfás monológ. Előadja: Zilahy Gyula ur.

6. Vig műsorából a legszebbet. Előadja: Sarkadi Vilmos ur.

7. Rákóczi-induló. Előadja: Rácz Károly zenekara.

Vége 8 óra körül. A zongora Szendrő Sándor ur raktárából.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, jan. 26-án: „Drótostót” operette. (C)

Szombat, jan. 27-én: „Postás fiu és huga” bohózat. (A)

Vasárnap, Jan. 28. d. u. „Katalin” operett.

Este: „Csöppség” vigjáték.

Jerikó Falai.

(Sutro Alfréd színműve. — Bemutatták a debreceni városi színházban 1906. január 24-én.)

Minden oldalról hatalmas dorongokkal döngölik a középkori hagyományok várának

roszkadozó kapuit. — Valami csodálatosan tiszta fuvallat éreztetni az emberiséggel, hogy mindazon akciók, amelyekre a mai kor úgynevezett — komme ill fante — társadalmakon esküszik, — tulajdonképpen szürke, felesleges, szív és szín nélküli parancsolatok; olyanok, amelyek megmételtyezőleg hatnak a társadalmi és családi érintkezésre, tisztára érdekkapcsolatot létesítenek ott, ahol az örök emberinek kellene érvényesülnie.

Sutro Alfréd ma bemutatott, négy felvonásos színművének ez a fuvallat adott anyagot és cselekményt.

Az élettelen élet talán sehol sem oly feltűnő, mint épen Anglia piri kasztrendszereiben. A gögös lordok és büszke lédik társadalmi érintkezése, családi élete merő banalitás, csupa üres semmittevés.

Sutro Alfréd színműve így mutatja be ezt a kasztot:

Frobisher (Szakács) ausztráliai milliomos „beházasodott” az angol pirk egyik legszegényebb, de legelőkelőbb családjába. Ledi Alathia (Almássy Lola) talán szerelemből ment nőül hozzá, mindamellett a kaszt életmódját férjhez menése után is folytatta. A darabos milliomos, aki évek munkája után elsajátította a Kaszt érintkezési modorát, már-már belerőgödött abba, hogy feleségét csak akkor láthassa, amikor barátai és barátai megengedik.

Az ausztráliai oszlánynak azonban nincs meg az a szokása, hogy sokáig tűrjön. Sógora elcsábít egy leányt, — s az erényes Frobishernek az az első gondolata, hogy a fiának nőül kell vennie a leányt.

A gögös, büszke após Deésy felpattan. Nevének és rangjának örököse tegye meg azt, hogy szegény leányt vegyen feleségül? Soha! Frobisher ingadozik: Hát van-e egyáltalán joga beavatkozni felesége családjának családi ügyeibe? Ledi Westerby (Arday Ida) megnyugtatta, hogy van, mert a szív és a becsület kérdése jogot adnak bárkinek ahhoz, hogy a két szerelmes ügyébe beavatkozzék.

Ez dönt. Frobisher kiutasítja házából felesége udvarlóját, Dallast (Kondor), — s kijelenti a lédiinek, hogy Ausztráliába mennek. Megmáshatatlannul. Az asszony tiltakozik. Frobisherben forni kezd az indulat, s egy negyedóra alatt az asszony fejébe vagja mindazokat az igazságokat, — amelyeket a szívének idegen társadalmi légkörben évek óta elnyelt, elhallgatott. Végetül hangot ad a megbecstelenítő gondolatnak, hogy az asszony csupán csak pénzért ment nőül hozzá. Ezzel a férj és feleség utjai elválnak.

Ledi Westerby oldja meg a bonyodalmat, meg az a csöpp jószág, amelyiknek értékét az anya legjobban akkor tudja megbecsülni, ha elszakítani akarják tőle.

A házastársak megbékülnek és az asszony kész követni férjét — Ausztráliába.

Ime, — egy jellemző parány az angol társadalmi életből, — amely azonban hüen feltűnteti az egész tulajdonságait. Sutro Alfréd mesteri kézzel és finom gondolatokkal tárja fel iránydrámájának rejtett célját: a kasztrendszer ostromozását.

A színmű cselekménye Szakács Andor, Arday Ida és Almási Lola művészetének volt az erőpróbája.

Megállapíthatjuk, hogy Arday Ida és Szakács Andor előkelő művészettel oldották meg feladatukat.

Arday Ida bevégzett művészettel beszélt és csupa szív, csupa meleg érzés volt

mindvégig. Arojátéka pedig külön tanulmányt is megérdemelt.

Szakács Andor arról tett ma ismételt tanubizonyosságot, hogy előkelő és nagy művész, akinek egyéniségéhez nem illő szerepben sohasem szabadna mutatkoznia. A pirk kasztjába bejutott civilizált ausztrálit azzal az előkelő, hideg tartózkodással játszotta meg, amely tulajdonképpen érző szívet és nemes lelket rejteget magában. A harmadik felvonás fárasztó monológjának diszkrét s művészi előadásával maradandó sikert biztosított Sutro színművének. Nyílt színen megtapsolták érte, s a felvonás végén tizenötöször hívták a lámpák elé.

A siker egy része méltán megilleti Almási Lolát is, aki nagy igyekezettel iparkodott elevenné és természetessé tenni Alathia egyéniségét. Bárha a természetesség nem sikerült egészen, mindamellett Almási Lola nagy haladásról és a szerepbe való elmélyedéséről számolt be előnyösen.

Deésy alakításában nem lehetett újszerűt felfedezni. A hang és felfogás emlékeztet egy kissé összes eddigi alakításaira. Ez tulajdonképpen nem az ő hibája. Gyakran játszik, s így alig lehet ideje arra, hogy egy jó szerepet, amilyen volt a mai is, — részletesen kidolgozzon.

Kisebb szerepekben Szabó Irma, Polgár Ilona, Ternyei, Kondor és Vadász a szokott jók voltak. Ámbátor Ternyei darabos nevetése inkább bárgyu nevetés volt és Kondor épen nem festett hódító don-Juan-nak.

A nézőtér egészen megtelt.

(b. e.)

* **Drótostót.** Lehár Ferenc bűbajos zenéjű daljátéka vonul fel pénteken este a színpadra. A mulattató zenéjű operett bizonyára az ideán is olyan kellemesen hat majd a közönségre mint a tavalyi színi évadban.

* **Postásfiu és a huga.** A múlt vasárnap oly zajos sikert aratott énekes bohózat arra indította az igazgatóságot, hogy a Postásfiu és a huga-t az e heti műsorra is vegye. A mulattató ujdonság második előadása szombaton este lesz.

* **Katalin—Csöppség.** Az általános tetszésnek örvendő Katalin e operettet Zilahy igazgató vasárnap délutánra tűzte ki. A címszerepet ez előadásban is Zilahy Vilma az ő nagy művészetével fogja játszani. Vasárnap este a Csöppség vigjáték kerül színpadra. Tekintve, hogy a darab nagy sikere miatt a vidéki közönségnek eddig alig volt alkalmja a bájos vigjáték előadását megtekinteni, Zilahy igazgató a vidéki közönség érdeke szempontjából elhatározta, hogy a vasárnapi előadásra előjegyzéseket elfogad, ha a színházhoz akár levél, akár távirati értesítés küldetik.

Bohém szerelem. Technikai akadályok miatt a jövő hétre maradt el az ideai színi-évad szenzációs operettje a Bohém szerelem. A darabból a próbák nap nap után folynak s a szerepek így osztattak ki: Musette—Zilahy, Mimi—Fóti Frida, Le Baffez grófnő—Radó Anna, Francin—B. Koppán Margit, Phannie—Sz. Pozsonyi Lenke, Marcel—Békési, Paul—Ternyei, Rodolph—Kondor, Barbanus—Sarkadi, Babtist—Békési, Tardive—Árkosi, Coliae—Szabó Gyula. — A Bohém-szerelem bemutatója a jövő hét első napjaiban lesz.

TAVIRATOK.

Éhínség.

Tokió, jan. 24. (Reuter.) Az éhínség borzalmas mértéket ölt. Naponta százával halnak el az emberek az éhségtől és a hidegtől.

Megvert bizottsági tag.

Makó, jan. 24. A tegnapi közgyűlés után Baranyai József szocialista városi képviselőt több ismeretlen alak botokkal megtámadta és félholtra verte. A tetteseket nyomozzák.

Cáfolat.

Budapest, jan. 24. A Magyar Távirati Iroda megbízható forrásból értesül, hogy a József főherceg udvartartásának megnagyobbitásáról szóló és a leendő főudvarmester megnevezése mellett terjesztett hírek minden alapot nélkülöznek.

Kihallgatások.

Bécs, jan. 24. Ő Felsége ma délután kihallgatáson fogadta a 17. század ulánuszred és a 2. bajor lovasezred tisztikarának küldöttségét. Délben Ferenc Ferdinánd főherceg fogadta külön kihallgatáson a küldöttségeket.

Gyilkos házaspár.

Budapest, jan. 24. Temesvárról jelentik: A csendőrség ma elfogta Voda Atánáz jómódu parasztagadát és a feleségét, miután kitudódott róluk, hogy már tizenkét gyermeket tettek el láb alól.

Halálos végű virtuskodás.

Ruttkai, jan. 24. Varga József kassai vasúti kocsielő rövid szabadságidejét ruttkai rokonánál töltötte. Hogy ügyességét rokonai előtt bemutassa, egy tolató vonat kocsijai között át akart menni a sínpar tulsó oldalára, de ez nem sikerült neki, mert még mielőtt a sinek közül kiugorhatott volna, a kocsi összeesett és Vargát összenyomták. Már csak holttestét húzták ki a kocsi alól.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, jan. 24.

(Déli sziat.)

Buzakinál mérsékelt, vételkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsra került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri tartott, változatlan. Idő: hideg.

Buza áprilisre	17.12-14.
Buza októberre	16.90-92.
Rizs áprilisre	13.98-44.
Rizs áprilisre	14.88-90.
Magaszi májusra	13.94-96.
Répece 1906. augusztusra	27.80-90.

Törvényszék.**Elkezelt pénzek.****Sikkasztás a gazdasági tanintézetben.**

(Törvényszéki tárgyalás.)

— január 24.

(Saját tudósítónktól) A múlt év február hó 20-án éjjel egy dult arcú, magából kikelt fiatalember állított be a rendőrségi központra, ahol az ügyeletes Dobos biztost arra kérte, hogy tartóztassa le, mert ő sikkasztott és bűnhődni akar tetteért.

A rendőrbiztos, akit álmból riasztott fel az éjjeli látogató, nagyon furcsának találta a dolgot, fészkelődni kezdett a fekhelyén és olyanféle pillantást vetett az ajtó felé, mintha nagy hajlamai támadtak volna a szobából való kiugrásra. — Azt hitte ugyanis, hogy örülten van dolga.

Ebből a tévhitből azonban hamarosan kiábrándult, amikor alaposan szemügyre vette a váratlan vendéget és megemberelve magát, néhány kérdést intézett hozzá. A fiatalember a kérdésekre előadta, hogy Pál Lajosnak hívják, a pallagi gazdasági intézet hivatalnok volt, honnan azonban elcsapták, mert néhány nap előtt rájöttek, hogy a kezére bízott pénzekből nagyobb összeget el-sikkasztott. Nem tettek ellene feljelentést kiméletből, de őt bántja a lelkiismeret, bűnhődni akar cselekedetéért és kéri letartóztatását.

E kívánságát Dobos biztos természetesen haladéktalanul teljesítette s őt marasztotta a központra a sze encsétlen megtévedt, sejnálatraméltó ifjút, aki ellen aztán megindult az eljárás. Az ügyészség azontán hamarosan szabadlábra helyezte Pál Lajost, aki annyira megbánta ballépését, melybe a könnyelmű élet hullámai sodorták, hogy valószínűs vezeklést kezdett. Beállott a gázgyárba közönséges napszámos munkára. Hónapokig lapátolta a szemet, küzködött napi 60 krajcár napszámért, csak hogy megnyugtassa lelkiismeretét és a világgal elfeledtesse multját. Tisztességes utra tért, megjavult és teljesen új életet kezdett.

A sorsüldözött ifju ügye ma került a törvényszék elé. A tárgyaláson Kerekes János bíró elnökölt, szavazó bírák Tóby István és Tatay Ferenc voltak. A vádat dr. Bálint Zsigmond ügyész, a védelmet Farkas Ignác ügyvéd képviselték. A törvényszék a vád és védbeszéd meghallgatása után, számos enyhítő körülmény figyelembe vételével csupán 100 korona pénzbírságra ítélte Pál Lajost, aki az ítéletben megnyugodott.

Szerkesztői posta.

R. K. Helyben. Köszönjük becses sorait s elismerését, hogy nekünk igazat adott s helyesli utolsó betűg lapunk cikkének tartalmát. Bizony nagy dolog ma napság már a lapba írni, különösen mikor ily közérdekű dologról van szó. Ebbe ugyanis mindenki beleszól, mindenkinek meg van a maga véleménye s ha az ember a lapban nem tömjénez nekik, van is multság! Szidják a lapot, hogy talán meg van vesztegetve, vagy csupán egyesek érdekeit akarja szolgálni. A lap pedig egyiket sem teszi, csupán a maga véleményét mondja meg, mely lehet elfogult vagy helytelen utakat követő, de hát arra való a lap, hogy ha valakinek a nézetével ellenkezőt állított, tessék megcáfolni, hát ha mások is hasonló véleményen lesznek. Igen ám, de nálunk az a baj, hogy sokat lármáznak, sok intrikát szönek, de a tolat, mely a legélesebb s legigazabb fegyver, a kézbe venni restellik. Lehet, hogy az illetők nem is tudnak hozzá, de a piszkolódás, mely inkább az ő elemők, s a rágalom, ezzel élnek s uton utfélen, összejöveteleknél, kávéházakban úgy mint vendéglőben csinálják a szót s mint elő hír harang terjesztik a hamis híreket. Legyen is meggyőződve, hogy véleményünket mi mindig nyíltan s őszintén megmondjuk, még ha nem is tetszik, mert nincs utálatosabb a kétszínűsködésnél, alattomoskodásnál. Ezzel mi nem élünk s nem is kérünk belőle.

—6.

Tekla. A bazsalikom a virágnelyben a szelidség jelképe. E jelképes tisztet akkor ruházták rá, mikor a génuai köztársaság a milánói herceghez követtségbe küldte Mar hót, a kitűnő jogtudóst. A herceg nagyon soká váratla a követet, míg az végre türelmét vesztve, egy nagy bazsalikom szálat nyújtott át az udvari utatnak, e szavakkal: „Nézd, e növénynek az a tulajdonsága van, hogy enyhén, szeliden, érintve illatos; de ha durván megnyomják vagy tördelik, nehéz szaga van. A génuaiak hasonlítanak e fűhöz.” A herceg szívére vette e mondatot s kielégítve bocsátotta el a követet.

Városi Színház.

Bérlet 98. szám. (B)

Csütörtök, 1906. évi január hó 25 én:

Jerikó falai.

Színmű 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Frobisher Jack	— — —	Szakács A.
Lady Frobisher Alatheia	— — —	Almási L.
Lady Lucy	— — —	Szabó Irma.
Steventon, marquis	— — —	Deési A.
Lady Westerby	— — —	Arday Ida.

Holnap, pénteken, január hó 26 án:

A drótos tót.

Operette.

Haagyermek-

nek gyógyszert kell beadni és a gyermek szívesen veszi azt, úgy meglehetünk róla győződve, hogy a gyógyszer hatása sokkal előbb és jobban lesz észrevehető, mint ha a gyermek a gyógyszert csak kényszerítve veszi be. Ez főleg a SCOTT-féle EMULSIÓ-nál tapasztalható, amely jó ízű és könnyen emészthető készítmény. A legfinomabb norvégiai gyógyszerkamájó ajból készült méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával. — A SCOTT-féle EMULSIÓ különösen gyermekbetegségeknél alkalmazható kiváló eredménnyel. A gyermeket erőssé és izmosá teszi és rendes testi fejlődését előmozdítja. A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható minden gyógyszertárakban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

1250—1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2345/2—1905. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Dr. Kovács Lajos ügyvéd részére Takács Ferenc debreceni lakostól 31 kor. 80 fill. tőke, ennek 1905. évi július hó 9 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 44 kor. 36 fill. perköltség erejéig a fizetett 26 kor. betudásával 1905. évi auguszt hó 26-án bíróság foglalt és 2082 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1906. évi január hó 26-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Debrecenben Batthányi-u. 12. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén bécsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1905. évi december hó 23-án.

Bódog Zs.

birói kiküldött.

Szőlővessző

A világhírű

'Delaware'

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

a szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll!!

Leírását és árjegyzéket

ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőtőlványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres

DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.
a Horgony-Mark-Expeller pattéka

egy régióknak bizonyult hálszer, mely már több mint 26 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult kísérletnél, csodál és meghűléseknél bedörzsolés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter orvosi jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és üvegtől minden gyógyszer-tárban kapható. — Pórákár: Tűrésék és az üvegek elszállítását, Budapestben.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Eltávolítására 5 utca. Mindennapi szállítás.

Neustein Fülöp
cukrozott hashajtó labdacskai

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb és mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükör mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tükörös bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszer-tára Bécs, I., Plankeng 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszer-tár” által Majaa-Frankfurt.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Co

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindentit kapható.

Vendéglátóság: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben **fagyás okozta elhanyagolt régi sebek** eltávolítására.
1 tégely ára **2 korona**.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly **idült köhögés, légsőhurut, tüdőbaj, számarhurut** ellen, úgy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg elegendő. Orvosiilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára **2 korona 50 fillér**.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére
1 doboz ára **1 korona 60 fillér**.

Pserhofer-arckrém

pörsenések, bőratkák, szeplők és az arc bőr minden tisztatlanságának eltávolítására.
1 tégely ára **1 korona 60 fillér**.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszer-tárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

Meghívás.

A Hajdunánási takarékpénztár részvényeseit

a folyó évi február hó 18-án d. e. 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

- 1) Igazgatói jelentés az 1905. év üzleti eredményéről.
- 2) Az 1905. évi zárszámadás és mérleg, valamint az évi nyereség miként felosztására vonatkozó igazgatói javaslat elbírálása s ennek kapcsán a felügyelő bizottságnak és a nagy választmány kiküldöttének jelentése a zárszámadás és mérleg megvizsgálásáról, valamint a nagy választmány a jótékony célra fordítandó 1%-ára és az osztalékra vonatkozó javaslata és ezek után a felmentvény megadása az igazgatóság-felügyelő bizottság és tisztviselők részére.
- 3) Elnök és alelnök választása.
- 4) Egy felügyelő bizottságitag választása.
- 5) Az igazgató- és nagyválasztmány kilépő tagjai helyet új tagok választása.
- 6) Kovács Antal s. könyvvezető és Goldstein Dávid gyakornok fizetés emelés iránti kérvénye.
- 7) Zsencsi Balázs intézeti szolga fizetés emelés iránti kérvénye.
- 8) A Hajdunánási Casinónak most az intézet bérlőjének az acetyben világítás bevezetése iránti megkeresése.
- 9) A nagyválasztmány javaslata az intézeti ház udvara egy szolgáló lakás emelésére vonatkozólag.
- 10) Esetleges indítványok.

Hajdunánás 1906. január 23.

CSOHÁNY LÁSZLÓ,
elnök,

Jegyzet: Az igazgatói jelentés és a múlt évi mérleg az intézet helyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon közszemlére van kitéve, bárki által megtekinthető.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

ALAPÍTOTT 1869-ben.

DEBRECEN (Iparbankudvar.)

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK Főelárusítója.

Betéteket elfogad. **Kölcsönöket** nyújt váltókra és ingatlanokra. **Törlesztéses** kölcsönöket nyújt 600 koro-
nán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) **Tőzsdei megbízásokat** teljesít értékpapírok vételére és eladására.
Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzügyintézet részvényeire és ékszerekre. **Ércpénzeket** vesz és elad.

Ugyanitt elfogadtatnak még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 drb, 3% magyar jelzalog sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel.

Bővebb felvilágosítással szolgál **fenti intézet.**

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.